

Torre de Les Gunyoles

Avinyonet del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Les Gunyoles 08792 AVINYONET DEL PENEDÈS.
Emplaçament: Dins el recinte ajardinat de Can Rialb (o Ca n'Umbert).-

Coordenades:

Latitud: 41.3523
Longitud: 1.77929
UTM Est (X): 397884
UTM Nord (Y): 4578586

Classificació

Número de fitxa: 08013-1
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Antic Romà
Segle: I-II
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: El monument va ser restaurat per la Diputació de Barcelona.
Protecció: Legal
Observacions protecció: EPA r. 31.1.2000 / Normes Subsidiàries
Número inventari: R-I-51-5186 BIC
Generalitat:
Accés: Restringit
Ús actual: Ornamental
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cad.: 37824CF9788N
Autor de la fitxa: J.M. Huélamo - ARQUEOCIÈNCIA
Data de registre de la fitxa: dv., 15/11/2002 - 01:00

Descripció

A l'extrem oest de les Gunyoles, construïda sobre un morrot de penya. Dins el recinte enjardinat de Can Rialb (o Ca n'Umbert), al costat d'una casa pairal d'estil gòtic (s. XIV-XV), coneguda pel nom del Castell. És de planta circular i presenta 9 metres de diàmetre,

arribant la part conservada a una alçada d'uns 11 m. El gruix dels murs, en la seva part alta, és de 1 m, amb rebliment d'"opus caementicium". És feta de pedra calcària i tosca, en "opus quadratum" amb carreus disposats regularment. En la seva part més alta, a 7,25 metres sobre el sòcol, es conserven restes, avui completats, d'una motllura. El cos situat a sobre d'aquesta, va ser en bona part utilitzat per a la construcció de l'església parroquial. En la seva part baixa presenta un sòcol de disposició irregular, part vertical, part atalussada, de 2,10 metres d'alçada i un ressalt de 0,20. A la seva excavació es van localitzar restes d'una volta de formigó de calç, que encara conservava l'empremta de l'encanyissat de la sintra (RIBÉ ET AL, 1989-1998). També és interessant la notícia del descobriment d'una sitja a 14 metres a l'oest de la torre (RIBÉ ET AL, 1989-1998).

Observacions:

L'església de Sant Salvador de les Gunyoles va ser construïda, en part, amb carreus d'aquesta construcció. IPAC Núm. 2528 ACCN Inclòs a l'inventari de l'Arxiu Històric del C.O.A.C.

Història

Sembla que es tracta d'un monument funerari romà de tipus turriforme, segons es desprèn de la seva posició (sense domini efectiu sobre el territori i al costat d'una via). Amb posterioritat al seu primitiu ús, s'hauria aprofitat com a torre de guaita i de defensa a l'època medieval. Va ser utilitzada com a pedrera en el segle XVIII per a la construcció de la església parroquial (BALIL, 1976). Surt esmentat el 981 al Cartulari de Sant Cugat: testament sacramental de Galindo, datat el 5-9-981 (RIUS SERRA, 1981, núm 136: 111 i CARBONELL, S.D.): "in termino de Olerdola, Cegoniolas" (JUNQUERAS, MARTÍ, 2001: 2). El testament es jurat al Kastrum Eraproniano, i en ell es parla dels alous de Ceguniolas: terres i vinyas, cultius i herms i també de la seva turrem i ipsum edificium, els qual dóna a la seva muller Ermengarda i als seus fills (RIUS SERRA, 1981, núm 136: 111).

Bibliografia

BALIL, Alberto (1976) "El monumento Funerario Romano de "Les Gunyoles"". Zephyrus, XXVI-XXVII, pp: 389-399. Barcelona. CARBONELL I VIRELLA, Vicens (S.D.) Primeres notícies històriques de Les Gunyoles (Avinyonet). Document mecanografiat. Vilanova i la Geltrú. INVENTARI DE PATRIMONI (1980-1985) Servei del Patrimoni Arquitectònic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Núm. 2528 ACCN LLORACH SANTÍS, S. (1992a) "Castells i edificacions militars de l'Alt Penedès". Catalunya Romànica. El Penedès. L'Anoia. Avinyonet del Penedès, vol. XIX. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. p. 38. RIBAS, M (1967) "La torre romana de les Gunyoles en Avinyonet" Ampurias, Vol. XXIX, pp. 275-281, Barcelona RIBÉ et al. (1989-1998) Inventari del patrimoni arqueològic. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Servei d'Arqueologia. RIUS SERRA, JOSÉ (1981). Cartulario de "Sant Cugat" del Vallés. 4 vols. Textos y estudios de la Corona de Aragón 3-6. Barcelona, 1946-47, 1981. Pere Roca i Garriga, ed. (Sabadell, 1981).

